

Aktører i markedet

Orientering til papiraviser og nettaviser, magasin og andre medieaktører om regelverk for gjennomføring av konkurranser

Det bes om at dette skrivet distribueres ut til aktuelle redaksjoner.

1. Innledning

Mange medieaktører gjennomfører ulike former for konkurranser blant sine lesere, seere og lyttere. Den senere tid er Lotteritilsynet blitt kjent med at flere aktører gjennomfører sine konkurranser i strid med lotteriloven. Lotteritilsynet har i løpet av det siste året reagert mot flere konkurranser. På denne bakgrunn ser Lotteritilsynet at det kan være et behov i markedet for ytterligere informasjon om grensene for hvilke konkurranser som kan gjennomføres uten å være i strid med lotteriloven.

Lotteritilsynet forvalter og håndhever pengespillovgivningen i Norge. Det innebærer at Lotteritilsynet med hjemmel i lotteriloven kan forfølge brudd på lotteriloven forvaltningsmessig med blant annet pålegg om stans og ilegge tvangsmulkt.

Utover det som fremgår av lotteriloven, kan konkurransene i media være i strid med både markedsføringsloven og kringkastingsloven. Markedsføringsloven og kringkastingsloven faller inn under myndighetsområdet til henholdsvis Forbrukerombudet og Medietilsynet.

2. Regelverket

Etter norsk rett er utgangspunktet at alle former for lotteri og pengespill er forbudt. Slike spill kan kun tilbys med positiv hjemmel i lov.

Lotteritilsynet skal føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av lotteriloven blir overholdt, jf. lotteriloven § 4.

Det følger av lotteriloven §§ 5 og 6 at lotteri bare kan avholdes etter særskilt tillatelse og bare til inntekt for humanitært eller samfunnsnyttig formål. Lotteri er "virksomhet der deltakerne mot innskudd kan erverve gevinst som følge av trekning, gjetting eller annen fremgangsmåte som helt eller delvis gir et tilfeldig utfall", jf. lotteriloven § 1 første ledd bokstav a.

Tre vilkår som må være tilstede hvis det skal være snakk om et lotteri:

Etter lotteriloven er det tre vilkår som alle må være til stede for at det er et lotteri. En konkurranse som oppfyller alle tre vilkårene om "innskudd", "tilfeldighet" og "gevinst" vil

være et lotteri, jf. lotteriloven § 1 første ledd bokstav a. Konkurranser som oppfyller de tre vilkårene må dermed ha særskilt tillatelse fra Lotteritilsynet, samtidig som inntektene bare kan tilfalle humanitære eller samfunnsnyttige formål.

Innholdet i de tre vilkårene er ikke nærmere definert i lov eller forskrift, og fremgår i dag av forarbeidene til lotteriloven samt Lotteritilsynets tidligere praksis. Er det tvil om det er et lotteri eller ikke, er det Kulturdepartementet som med bindende virkning avgjør om det foreligger et lotteri, jf. lotteriloven § 1 andre ledd.

Innskudd

Som innskudd i lotterilovens forstand regnes det deltakerne må betale for å være med i konkurransen.

For konkurranser er det en konkret vurdering som gjøres om prisen for deltakelse er å regne som innskudd. Hovedregelen er at all betaling utover vanlig pris for tjenesten er å anse som innskudd. Kamouflerte innskudd, slik som overprisede varer eller tjenester, vil også være å regne som innskudd i lotterilovens forstand.

Kulturdepartementet har også tidligere uttalt at innskuddsvilkåret kan være oppfylt også dersom noen andre betaler innskuddet.

For deltakelse via sms vil all betaling utover vanlig pris for å sende tekstmeldinger være innskudd. Det har variert mye hva som er "vanlig" pris for en tekstmelding. Av denne grunn har myndighetene lagt til grunn en grense på kroner 1,- per tekstmelding. Det medfører at om prisen på en tekstmelding overstiger kroner 1,- vil det overstigende være å anse som innskudd etter lotteriloven.

Noen sms-konkurranser (abonnement) er utformet slik at deltakeren, ved påmelding, aksepterer å betale for de tekstmeldingene konkurransen forutsetter at han mottar, i tillegg til de han sender. Dersom prisen for de tekstmeldingene som blir sendt, og mottas, overstiger kroner 1,- hver, blir mellomlegget å anse som "innskudd". Motsatt regnes det ikke som innskudd dersom prisen per tekstmelding som blir sendt og mottas er kr. 1,- eller mindre.

I noen tilfeller kan det tenkes at en aktør har deltakelse via sms som har en kostnad som er høyere en kr. 1,- per melding, men som samtidig også åpner opp for gratis deltakelse via internett. For den delen av konkurransen med innsending av sms til over kr. 1,- vil vilkåret om innskudd være oppfylt. Konkurransen vil dermed ikke kunne gjennomføres på denne måten selv om det også er mulig å delta i konkurransen uten innskudd.

Tilfeldighet

Vilkåret om tilfeldighet vil alltid være oppfylt når utfallet av konkurransen ligger utenfor den enkelte deltakers kontroll. Vilkåret vil alltid være oppfylt der vinneren kåres ved gjetting eller trekning.

Lotteriloven gjelder også i de tilfellene hvor det er delvis tilfeldig utfall. Dette betyr at loven også gjelder de tilfellene hvor det er et større eller mindre element av tilfeldighet. Dette var en utvidelse av lotteribegrepet som ble tatt inn i gjeldende lotterilov. Hensikten med å utvide lotteribegrepet var å fange opp arrangementer som har så mye til felles med lotterier at de bør omfattes av loven.

Som en følge av dette vil konkurranser bare falle utenfor lotteribegrepet såfremt vinneren kåres utelukkende på grunnlag av kvalifikasjoner eller ferdighet.

Dette innebærer at de rene kunnskapskonkurranser og ferdighetskonkurranser faller utenfor lotteribegrepet.

Det er imidlertid tilstrekkelig at det foreligger tilfeldighet i en del av en konkurranse som består av flere deler. Det gjelder selv om en eller flere av disse delene fremstår som kunnskaps- eller ferdighetskonkurranser. Det har ingen betydning om konkurransedelen, der tilfeldigheten foreligger, kommer før eller etter den delen av konkurransen der deltakerne konkurrerer i kunnskap eller ferdighet.

Gevinst

En gevinst kan være penger, gjenstander eller andre formuesgoder som har økonomisk verdi. I utgangspunktet vil alt av verdi kunne bli ansett som gevinst i lotterilovens forstand.

Det er likevel fast praksis at gjenstander av rent ubetydelig verdi faller utenfor lotterilovens gevinstbegrep. Dette vil typisk være simple reklameeffekter slik som kaffekrus med firmalogo og andre symbol på deltakelse. Om det deles ut gevinster av en ubetydelig verdi, men hvor det er en stor gevinsthyppighet, vil dette likevel kunne oppfylle gevinstvilkåret.

3. Veiledning og håndhevelse

Dersom det er ønskelig og behov for veiledning, ta gjerne kontakt med Lotteritilsynet enten på telefon eller e-post. All skriftlig kommunikasjon blir lagt ut på Lotteritilsynets postliste.

Lotteritilsynet kan gi pålegg om stans av konkurranser som er i strid med lotteriloven. Dersom pålegg fra Lotteritilsynet ikke blir fulgt, kan Lotteritilsynet ilegge en tvangsmulkt som løper inntil forholdet er rettet.

Se også skriv vedrørende bruk av SMS/MMS-tjenester i kringkastingsprogram. Dette skrevet ble laget i 2007 i samarbeid mellom Forbrukerombudet, Medietilsynet og Lotteritilsynet. Her finner du nyttig informasjon vedrørende lotteriloven, markedsføringsloven (det er kommet ny markedsføringslov siden dette skrevet ble sendt ut) og kringkastingsloven. Skrevet finner du ved å gå inn på Lotteritilsynets hjemmesider; www.lottstift.no.

Vår saksbehandler
Jesper Wiig, 57 82 80 74

Vår dato
27.06.2011
Deres dato

Vår referanse
11/02290-1/570
Deres referanse

Med hilsen

Silje Sægvog Amble
rådgiver

Jesper Wiig
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk.